
УНІВЕРСИТЕТ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ
В ПЕРЕЯСЛАВІ

Рада молодих учених університету

Матеріали
Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
**«ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
НАУКИ І ОСВІТИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»**

31 липня 2020 року

Вип. 61

Збірник наукових праць

Відповідальність за грамотність, автентичність цитат, достовірність фактів і посилань несуть автори публікацій.

©Автори статей
©Рада молодих учених університету
©Університет Григорія Сковороди
в Переяславі

УДК 001+37(100)
ББК 72.4+74(0)
Т 33

Матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації»: Зб. наук. праць. Переяслав, 2020. Вип. 61. 153 с.

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР:

Коцур В.П. – доктор історичних наук, професор, академік НАПН України

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Воловик Л.М. – кандидат географічних наук, доцент

Дашкевич Є.В. – кандидат біологічних наук, доцент (Білорусь)

Євтушенко Н.М. – кандидат економічних наук, доцент

Кикоть С.М. – кандидат історичних наук (відповідальний секретар)

Носаченко В.М. – кандидат педагогічних наук

Руденко О.В. – кандидат психологічних наук, доцент

Садиков А.А. – кандидат фізико-математичних наук, доцент (Казахстан)

Скляренко О.Б. – кандидат філологічних наук, доцент

Халматова Ш.С. – кандидат медичних наук, доцент (Узбекистан)

Юхименко Н.Ф. – кандидат філософських наук, доцент

Збірник матеріалів конференції вміщує результати наукових досліджень наукових співробітників, викладачів вищих навчальних закладів, докторантів, аспірантів, студентів з актуальних проблем гуманітарних, природничих і технічних наук.

УДК 378.091.3:502/504

Ганна Гаврюшенко
(Старобільськ, Україна)

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ КУРСУ «ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ ТА ОХОРОНА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ» ЗДОБУВАЧАМ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ «МАГІСТР» ПЕДАГОГІЧНИХ ТА ПРИРОДНИЧИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

У статті акцентовано увагу на тому, що курс «Природокористування та охорона природних ресурсів» є дуже важливим для формування ключових компетентностей здобувачів освітнього ступеня «магістр» педагогічних та природничих спеціальностей. Наголошено, що з метою розвитку критичного мислення, вміння застосовувати набутті знання у реальному житті та задля запобігання академічному плагіату доцільно пропонувати магістрантам практичні роботи, які містять здебільшого ситуативні вправи, проблемні та/або дискусійні питання, завдання, спрямовані на застосування вмінь використовувати у своїй професійній діяльності сучасні цифрові технології та розробляти власні інформаційні продукти.

Ключові слова: природокористування, охорона природних ресурсів, сталий розвиток, критичне мислення, проблемні питання, проєкти (міні-дослідження).

The article emphasizes that the course «Nature Management and Protection of Natural Resources» is very important for the formation of key competencies of applicants for the degree of "master" of pedagogical and natural specialties. It is emphasized that in order to develop critical thinking, the ability to apply the acquired knowledge in real life and to prevent academic plagiarism, it is advisable to offer undergraduates practical work, which contains mostly situational exercises, problem and / or discussion questions, tasks aimed at using skills in their professional activities of modern digital technologies and develop their own information products.

Key words: nature management, protection of natural resources, Sustainability, critical thinking, problematic issues, projects (mini-research).

Для гармонізації діяльності людини з природою на основі сталого розвитку та для забезпечення якості життя майбутніх поколінь дуже важливо бути обізнаним із основними засадами природокористування й охорони природних ресурсів. Саме тому вивчення курсу «Природокористування та охорона природних ресурсів» стає вкрай актуальним. Курс розраховано на здобувачів освітнього ступеня «Магістр» за спеціальностями: 01 Освіта: 012 Дошкільна освіта; 013 Початкова освіта; 014 Середня освіта (за предметними спеціалізаціями – «Географія», «Біологія»); 016 Спеціальна освіта; 032 Історія та археологія; 034 Культурологія; 051 Економіка; 054 Соціологія; 091 Біологія; 101 Екологія; 102 Хімія; 103 Науки про Землю; 201 Агрономія; 206 Садово-паркове господарство.

Мета курсу полягає у необхідності формування у магістрантів поняття і уявлення про природне довкілля як невід'ємну умову життя людини, середовище її існування та джерело всіх необхідних ресурсів для суспільного виробництва; формування уявлення про основні засади природокористування й охорони природи, суспільне значення ресурсозбереження та природоохоронної діяльності; про глобальні проблеми людства, зокрема, екологічні, та основні шляхи їх розв'язання. Тематику, що розглядається під час вивчення курсу, представлено на рис. 1.

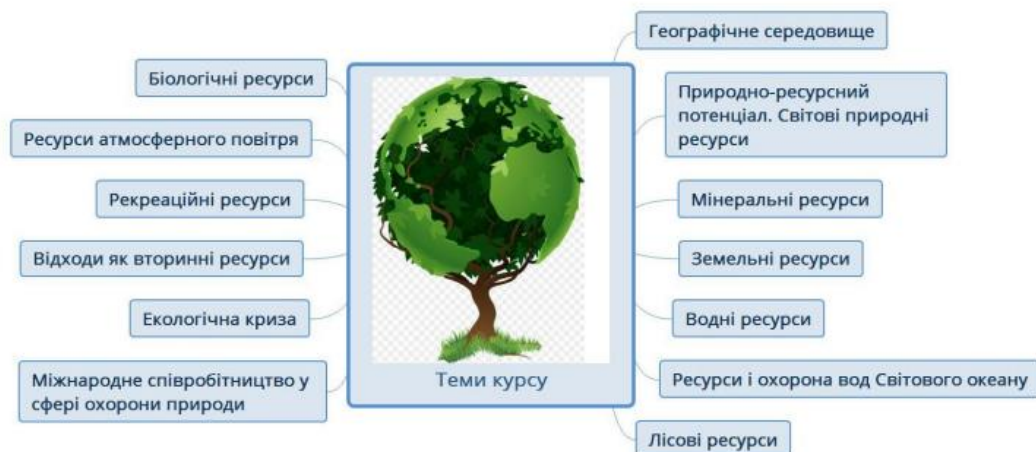

Рис. 1. Теми курсу «Природокористування та охорона природних ресурсів» (складено автором)

З метою розвитку критичного мислення, вміння застосовувати набутті знання у реальному житті та задля запобігання академічному плагіату доцільно пропонувати магістрантам практичні роботи, які містять здебільшого:

- завдання на формування та розвиток критичного мислення;
- ситуативні вправи;
- проблемні та/або дискусійні питання;
- завдання, спрямовані на застосування вмінь використовувати у своїй професійній діяльності сучасні цифрові технології та розробляти власні інформаційні продукти.

Наприклад:

- 1) Доведіть чи спростуйте наступне твердження: «Між забезпеченістю країнами мінеральною сировиною і рівнем її економічного розвитку існує пряма залежність».
- 2) Спрогнозуйте наслідки урагану «Метью» (рис. 2).

Рис. 2. Ураган «Метью», який пройшов над територією Карибського басейну в жовтні 2016 р. зі швидкістю вітру близько 300 км/год:
1) вигляд із космосу; 2) наслідки на Землі

3) Наслідками нераціонального природокористування суспільства є погіршення якості навколишнього середовища в глобальних масштабах: глобальне потепління, поширення пустель, збільшення в повітрі вмісту шкідливих речовин промислового походження, забруднення землі й води (рис. 3). І хоча в багатьох розвинених країнах якість природного середовища покращується, загалом у світі й зараз переважають негативні процеси та явища.

Рис. 3. Наслідки нераціонального природокористування: 1) танення покривних льодовиків; 2) опустелювання; 3) замор риби у водоймах

4) Розробіть проєкт (міні-дослідження) на тему «Наслідки нераціонального природокористування». Результати роботи представте (на ваш вибір):

- у вигляді презентації у програмі Canva (<https://www.canva.com/>);
- за допомогою цифрового ресурсу Sutori, що є зручним контентом для створення та презентації (2 в одному) різних проєктів. Простим перетягуванням ваших заготовок (відео, фото та ін.) можна створити яскравий цифровий проєкт. Можливостей для творчості багато, адже це ваш особистий погляд на тему, нагода проявити обізнаність, креативність, передати настрій, поділитись з аудиторією наявними матеріалами. Матеріали можуть бути

роздруковані (у вигляді галереї), або представлені в соціальних мережах.

Продивіться приклади використання сервісу та навчальну відео-інструкцію щодо роботи з Sutori за посиланням: <https://www.youtube.com/watch?v=P7EgqakdzNA>.

Поділіться враженнями від роботи над проєктом. Що було складно зробити? Запропонуйте варіанти використання контенту для інших завдань та дидактичних цілей курсу «Природокористування та охорона природних ресурсів».

Студенти можуть створити групу в Вайбері або в будь-якому іншому месенджері, запросити у цю групу викладача курсу і разом спілкуватися із питань, що виникають у процесі опанування дисципліни. Ефективна реалізація зворотного зв'язку з викладачем дає можливість наживо отримати необхідну консультацію та є однією із підстав успішного процесу навчання.

Наприкінці курсу студентам пропонується Анкета, що містить питання щодо змістової частини, форм та методів подання навчального матеріалу, а також передбачає висловлення вражень від проходження курсу. Отримані відповіді допомагають удосконалити викладання курсу.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Білявський Г. О., Фурдуй Р. С., Костіков І. Ю. Основи екологічних знань: Підручник / Г. О. Білявський, Р. С. Фурдуй, І. Ю. Костіков. К.: Либідь, 2000. 320 с.
2. Джигирей В. С. Екологія та охорона навколишнього природного середовища: Навч. посіб. 3-тє вид., випр. і доп. К.: Т-во «Знання», КОО, 2004. 309 с.
3. Добровольський В. В. Освіта: екологія і сталий розвиток: Навчально-методичний посібник / Під ред. проф. Л. П. Клименка. Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2008. Вип. 1. 84 с.
4. Казанішена Н. В. Екологічна підготовка майбутнього педагога як фактор гармонізації взаємин людини і природи // Зб. праць за матер. всеукр. наук.-практ. конф. «Шляхи вирішення екологічних проблем урбанізованих територій: наука, освіта, практика». Технологічний університет Поділля. 2003. С. 179-182.
5. Ковальчук І. П. Дидактичні засади підготовки фахівців екологічного профілю в системі неперервної професійної освіти і виховання: проблеми та перспективи // Колективна монографія / Ємчик Л. Ф., Кміт Я. М., Ковальчук І. П., Мокрик Р. І., Робак В. Є., Сікорський П. І., Черпанова С. О. (упоряд. і відп. ред.). Львів: Сполом, 2004. С. 155-184.

76

Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації

Матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації»: Зб. наук. праць. Переяслав, 2020. Вип. 61. 153 с.

Відповідальність за грамотність, автентичність цитат, достовірність фактів і посилань несуть автори публікацій. Передрук і відтворення опублікованих у збірнику матеріалів будь-яким способом дозволяється тільки при посиланні на «Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації».

Матеріали науково-практичної інтернет-конференції розміщені на сайті:
<http://confscientific.webnode.com.ua>

Укладачі: С.М.Кикоть, І.В.Гайдаєнко
Верстка та дизайн: І.В.Гайдаєнко

Адреса оргкомітету та редколегії:
вул. Сухомлинського, 30 (к. 100),
м. Переяслав,
08401, Київська обл., Україна
тел. +380930569496,
сайт: confscientific.webnode.com.ua